

מדריך - חוק לצמצום השימוש במזומן

רמי אריה, עו"ד רו"ח

החוק לצמצום השימוש במזומן, נחקק במרץ 2018, והוא מחייב כל אדם במדינת ישראל, לא לשלם במזומנים עבור עסקאות, אלא, רק עד הסכומים המרביים שנקבעו בחוק, אחרת הוא יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק.

רשות המסים בישראל, פרסמה מדריך תמציתי לעיקרי החוק, כדלהלן:

הגדרות מרכזיות בסעיף 1 לחוק

"עסקה" - מכירה או קנייה של נכס או מתן שירות או קבלתו.

"מחיר העסקה" - התמורה שהצדדים לעסקה הסכימו עליה בעבור הנכס או השירות, לרבות מס ערך מוסף, מס קנייה ובלו, וכן הוצאות הנלוות לעסקה שסוכמו עם מוכר הנכס או עם נותן השירות.

הבהרות וחריגים לעניין חישוב "מחיר העסקה":

(1) בעסקה של רכישת מספר מוצרים יחד, מחיר העסקה יהיה המחיר של כל המוצרים יחד.

(2) בעסקה מתמשכת למתן שירות, כל תשלום שנקבע בהסכם יחשב כעסקה נפרדת וכמחיר העסקה.

(3) בעסקה למתן שירות, מחיר העסקה יהיה המחיר עליו סיכמו עבור כל השירות.

(4) בעסקת שכירות, שהתמורה משולמת מעת לעת, כל תשלום שיש לשלם הוא מחיר העסקה.

הוראות החוק באשר לעוסק / מתן שירות עסקי ע"י עו"ד או רו"ח / אדם פרטי / תייר עוסק (במסגרת עסקו) מתן שירות עסקי ע"י עו"ד או רו"ח אדם פרטי

עסקה

עד 11,000 ₪, אין הגבלה על קבלה או תשלום במזומן.

מעל 11,000 ₪ - הגבלה במזומן עד 10% או 11,000 ₪ לפי הנמוך מבניהם.

אין הגבלה לקבל תשלום מעוסק עד 11,000 ₪ מלקוח פרטי עד 50,000 ₪.

מעל התקרות הנ"ל – התשלום מהשקל הראשון יהיה שלא במזומן

עסקה בין אנשים פרטיים/במכירה לעוסק עד – 50,000 ₪ אין הגבלה. מעל 50,000 ₪ - 10% או 50,000 ₪ לפי הנמוך מבניהם.

ברכישה מעוסק – תקרה עד 11,000 ₪.

חריג: ההגבלות לא חלות על קרובי משפחה.

תשלום שכר עבודה

שכר עבודה – עד 11,000 ₪ ניתן לשלם במזומן.

מעל 11,000 ₪ - ישולם מהשקל הראשון שלא במזומן.

מתנה עד – 50,000 ₪ אין הגבלה.

מעל 50,000 ₪ - 10% או 50,000 ₪ לפי הנמוך מבניהם.

שונות

"תייר" – עד 55,000 ₪ - אין הגבלה.

מעל 55,000 ש"ח - 10% או 55,000 ₪ לפי הנמוך מבניהם.

הלוואה/תרומה - עד 11,000 ₪ אין מגבלה. מעל 11,000 ₪ - 10% או 11,000 ₪ לפי הנמוך מבניהם.

שיקים

חל איסור על מתן/קבלת שיק פתוח בכל סכום

חל איסור לקבל שיק פתוח בסכום מעל ל-5,000 ₪.

ענישה לעוסק המפר את החוק:

סכום ההפרה

שיעור העיצום מסכום ההפרה

עד – 25,000 ₪ 15%

25,000 ₪ – 50,000 ₪ 20%

מעל 50,000 ₪ 30%

התנאים המצטברים לקיומה של הפרה חוזרת:

1. הפרה של אותה הוראה בחוק.

2. הוטל על המפר עיצום כספי בגין ההפרה הקודמת.

3. ההפרה האחרונה בוצעה תוך שנתיים מקודמתה.

הענישה על הפרה חוזרת: עיצום כספי בגובה ההפרה הקודמת בנוסף לעיצום הכספי על ההפרה.

קנס מנהלי לאדם פרטי/רו"ח ועו"ד במסגרת מתן שירות עסקי/תייר המפרים את החוק:

גובה הקנס המנהלי ייקבע על פי תקנות העבירות המנהליות, אשר יותקנו בעתיד הקרוב.

הוראות החוק לרוכש זכויות במקרקעין:

הרוכש החייב בהגשת הצהרה לפי סעיף 73 לחוק מיסוי מקרקעין, יסמן במסגרת ההצהרה אחת משתי האפשרויות הבאות:

"1. פרטי אמצעי התשלום, שבהם מועברת התמורה, ידועים לי" - יש לפרט את הסכום המתאים ליד כל אמצעי תשלום (מזומן / העברה בנקאית/משכנתא / המחאה / אחר), כך שסך כל הסכומים יהיה תואם לשווי המכירה המלא בהצהרה .

"2. פרטי אמצעי התשלום אינם ידועים לי במועד הגשת הצהרה זו" - הרוכש ימלא בהצהרתו את תאריך המסירה הצפוי בעסקה. הרוכש יהיה חייב להשלים את המידע עד תום שישה חודשים ממועד מסירת החזקה במקרקעין.

מילוי סעיף זה הינו חובה. לא יונפק אישור מיסים בגין העסקה.

יש לצרף את האסמכתאות להצהרה במערכת המייצגים בתפריט "שליחת מסמכים" תחת הכותרת "אסמכתאות חוק לצמצום השימוש במזומן".

סייגים לתחולת החוק תחולת החוק החל מיום ה- 1.1.2019:

1. החוק לא יחול על הסכמי הלוואה / עסקאות שנכרתו לפני ה- 1.1.2019. למעט עסקאות מתמשכות לקבלת שירות או הסכם שכירות.

2. לא תוטל ענישה או עיצום כספי עד 30.9.2019, אלא אם המפר קיבל התראה בכתב על ההפרה, וחזר והפר את אותה הוראה.

3. הוראות מעבר לעוסק שעיסוקו מתן אשראי ללא ריבית (גמ"ח) - נדחית עד 13.7.2022.

4. אזורי ישראל חייב לדווח לרשות לאיסור הלבנת הון בהתקיים התנאים הבאים:

4.1 נתן/קיבל תשלום במזומן מתושב יהודה שומרון ועזה שאינו אזרחי ישראל.

4.2 התשלום/התקבול עולה על 50,000 ש"ח והוא עבור: עסקה/ שכר עבודה/ תרומה/ מתנה/ הלוואה.